

УДК: 004:378.016:616.1/4

НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ДАНИХ
ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ ПРИ ВИКЛАДАННІ «ОСНОВ ВНУТРІШНЬОЇ
МЕДИЦИНИ»

Журавльова Л.В., Цівенко О.І., Лахно О.В.,

Александрова Н.К., Журавльова А.К.

Харківський національний медичний університет

THE NEWEST INFORMATION TECHNOLOGIES AND APPLICATION OF
EVIDENCE-BASED MEDICINE DATA WHEN TEACHING “BASES OF
INTERNAL MEDICINE”

L. Zhuravlyova, O. Tsivenko, O. Lakhno, N. Alexandrova, A. Zhuravlyova

Kharkiv National Medical University

Резюме

У статті відображено досвід використання новітніх інформаційних технологій при навчанні студентів на кафедрі внутрішньої медицини №3 Харківського національного медичного університету.

Summary

This article describes an experience of usage of modern information technology in preparing students for the department of internal medicine number 3 of Kharkiv National Medical University.

Вступ. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» визначив як одну зі стратегічних цілей – забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення шляхом створення системи освіти, яка була б орієнтована на використання новітніх інформаційних технологій [1]. Сьогодні у країні спостерігається дефіцит кваліфікованих практикуючих лікарів, спроможних якісно проаналізувати результати клінічних досліджень на основі доказової медицини [2]. У системі охорони здоров'я, науковій та клінічній діяльності широко впроваджуються принципи доказової медицини, тому при навчанні майбутніх лікарів на кафедрі внутрішньої медицини №3 ХНМУ використовують ці

принципи. Доказова медицина на сьогодні – це ідеологія вдосконалення системи охорони здоров'я, баланс інтересів конкретного пацієнта й держави, провідний інструмент сучасної освіти в медицині та фармації. Систематичні огляди та мета-аналізи – найважливіший спосіб підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги.

Основна частина. Одним з головних напрямків роботи зі студентами 4 курсу на кафедрі внутрішньої медицини №3 є цілеспрямоване планування аудиторної та позааудиторної роботи таким чином, щоб студенти могли закріпити набуті теоретичні знання, опанувати необхідні практичні навички, вміти оцінити результати сучасних додаткових методів обстеження, згідно з протоколами діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів, а також закласти основу для подальшого самостійного професійного вдосконалення. Майбутній лікар повинен не тільки знати загальноприйняті протоколи, але й володіти сучасними технологіями пошуку нової доказової клінічної інформації [3].

Видами навчальної діяльності є читання лекцій, проведення практичних занять та самостійна робота. Під час вивчення будь-якої теми при обговоренні діагностичної та лікувальної стратегії, профілактики захворювання (у тому числі й рекомендацій щодо модифікації способу життя та факторів ризику, дієти) наголос ставиться на необхідності брати за основу дані доказової медицини. Усі лікарські призначення обґрунтовуються ступенем доказовості. Щорічно оновлюються презентації лекцій і методичні розробки до практичних занять, вносяться нові дані про результати багатоцентрових досліджень. Оскільки сучасному лікарю необхідно не тільки знати загальноприйняті протоколи, але й розумітися на сучасних технологіях пошуку нової доказової клінічної інформації, що потребує вміння працювати з різними джерелами інформації. Бібліотекою ХНМУ проводяться семінари, на яких навчають викладачів, лікарів-інтернів та студентів працювати з електронними ресурсами, такими як Кокранівська бібліотека (www.cochrane.org), система MEDLINE

(www.pubmed.org), яка посідає перше місце в рейтингу електронних ресурсів даних доказової медицини [4].

На кафедрі широко використовуються інноваційні засоби навчання, зокрема мультимедіа - технології, які є максимально інформативними, мобільними та компактними як для викладача, так і для студента. Крім занять в комп'ютерному класі на кафедрі, вони дозволяють навчатись дистанційно, використовуючи електронні носії інформації (CD та DVD - диски, флеш-карти). Комп'ютерне тестування використовується не тільки для підготовки до іспиту «КРОК-2», а й у проведенні поточного контролю знань студентів після вивчення кожного з чотирьох змістових модулів. Використання інноваційних технологій має велике значення, тому що майбутні лікарі мають можливість знайти сайти європейських та американських медичних товариств, сайти МОЗ, мати Кокранівську базу та користуватися цими даними.

Велику популярність в останні роки набуло дистанційне навчання, для якого певне значення мають відеоматеріали: електронні варіанти підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій. Дистанційне навчання дає можливість не тільки забезпечити велику аудиторію спеціалістів, але й дозволяє споживачеві освітніх послуг навчатися в зручний для нього час off line у такому темпі, який влаштовує. Звичайно ж, дистанційне навчання вимагає нового методичного забезпечення. Першим кроком кафедри внутрішньої медицини №3 на шляху запровадження дистанційного навчання було створення в 2010 році навчально-наочного посібника з ендокринології, який сьогодні розміщений в Інтернеті [5].

На кафедрі створюються лекції та семінари в програмі Power Point з подальшою конвертацією за допомогою конвектора Free Codek Pack, які можуть бути розміщені на сайті університету. Надалі планується розширити презентації за рахунок відео, а також переопрацювати більшу частину методичного забезпечення занять для можливого його використання у дистанційному навчанні студентів, особливо це стосується самостійної роботи.

У січні 2014 року створено сайт кафедри внутрішньої медицини №3 (www.vnmed3.kharkiv.ua), на якому розміщено весь необхідний навчально-методичний та науковий матеріали кафедри, що дає можливість студентам якісно проходити підготовку та самопідготовку.

Висновки. Застосування засад доказової медицини, навички роботи в мережі Інтернет, використання дистанційного навчання дасть можливість всебічної підготовки спеціалістів для подальшої клінічної та наукової роботи в сучасних умовах. Розроблення методичного забезпечення новітніх методів навчання є кропіткою, але перспективною формою методичної роботи співробітників кафедри.

Література.

1. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України// ВВР України. – 2007. – Ст. 102.
2. Котельников Г.П. Система внедрения и реализация принципов доказательной медицины – необходимый и обязательный компонент повышения качества образования в условиях модернизации здравоохранения /Г.П. Котельников, А.С. Шпигель // Медицинское образование и профессиональное развитие.- 2012.- №1 (7).- С.43-50.
3. Петров В. И. Медицина, основанная на доказательствах : учебное пособие / В.И. Петров, С. В. Недогада. - М. : ГЭОТАР-Медиа.- 2009.- 127 с.
4. Александров М.А. Использование доказательной медицины и экономического анализа при разработке протоколов ведения больных и медицинских стандартов / М.А. Александров // Вопросы экспертизы и качества медицинской помощи. - 2011. - № 2.
5. Основи діагностики, лікування та профілактики ендокринних захворювань. Навчально-наочний посібник з грифом МОЗ України: лекції за змістовим модулем 1 /Л.В. Журавльова, М.І. Яблучанський та співав.// <http://dSPACE/univer.kharkov.ua/handle/123456789/1645>